

що виходить на поверхню в тих культурних артефактах, які презентують турацію в просторі архітектури, ландшафті, на дорозі та ін.

Синтез мистецтв стає одним із модифікаторів метакультурного та метахудожнього виміру туристичної індустрії, яка корелює з ТБ-індустрією, медіа-індустрією, з естрадною індустрією, шоу-бізнесом. Адже це далекі і близькі контексти видава, які так чи інакше визначають мас-медійний контекст подорожування як аналог людського життя в цілому.

Отже, на перше місце виходить віртуальний синтез як медіа-проект, що формується в рамках подорожей, а це той узагальнюючий образ, коли реальність *virtus* стає магічним медіа-подвійником подорожі. Синкретичний та міфологічний тип імагінації віртуальної реальності перетворює віртуальне подорожування на більш концентрований та зрежисований турпродукт. Реальність подорожі формується як бажаний та очікуваний образ, як самообраз бажання, що здійснюється тут і зараз, на відміну від інших образів подорожі, де людина може сприймати образ зовсім інакше.

Таке визначення віртуальної реальності згенерованого простору і часу свідчить про те, що віртуальна реальність відбувається скрізь, не лише завдяки екрану. Так, в контексті турподорожей теж формується згенерований рекламою і багатьма факторами програмування бачення артефакт. Адже є дві константи віртуальної реальності: віртуал і консетуал. Віртуал – це той самообраз, що гармонізує відношення людини і світу, консетуал, навпаки, свідчить про дискомфорт [6]. Самообраз як місток ідентичності людини із бажанням та розумінням всього побаченого у світі *virtus*, як ідентична адекватна надціннісного стану в процесі споглядання свідчить про те, що техногенний простір, який нищить цей стан, виводить за межу бажаної гармонії. Дихотомічність віртуальної реальності є важливою для розуміння продукування культурно-історичного потенціалу подорожі, який здійснюється засобами ідентичності людини і світу, засобами продукування мистецького образу як самообразу, що є привабливим і призводить до осягнення гармонії людини і світу.

Висновки. Світ подорожі є в певній мірі віртуальним. Віртуальним не в суто вузьких рамках екранної реальності, а як бажаний проект, що накладається на бачення людини, на її аудіо-візуальний простір, який створює імагінативний вимір реальності. Все це так чи інакше відповідає абсолюту візуальної реальності (імагінативному абсолюту), що формується в рамках віртуальності подорожування. Втім, весь цей контекст не може бути натуралізованим, не може бути зазначеним як вузько локальний простір власне цієї подорожі, навпаки, він є архетиповим, культурним, орієнтується на площу, на майдан, на артефакти етнокультури, фольклор, на все те, що генерує в собі синтез мистецтв.

Список використаних джерел

1. Бауман З. От паломника к туристу; пер. с англ. / З. Бауман // Социологический журнал. – М., 2003. – №4. – С.19–27.
2. Кротов А. В. АвтоSTOPом по России / А. В. Кротов. – М.: Армада-пресс, 2001. – 416 с.
3. Легенький Ю. Г. Культурология орнаменту / Ю. Г. Легенький. – Университет «Україна», 2015. – 288 с.
4. Лосев А. Ф. Проблема вариативного функционирования живописной образности в художественной литературе / А. Ф. Лосев // Литература и живопись. – Л.: Наука, 1982. – С.31–65.

5. Мельшиор-Бонне С. История зеркала / Сабин Мельшиор-Бонне; пер. с фр. Ю. М. Розенберг. – М.: Новое литературное обозрение, 2006. – 436 с.

6. Носов Н. Виртуальная психология / Николай Александрович Носов. – М.: АГРАФ, 2000. – 432 с.

7. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? / Х. Ортега-и-Гассет – М.: Наука, 1991. – 408 с.

8. Хренов Н. А. Зрелища в эпоху восстания масс / Н. А. Хренов. – М.: Наука, 2006. – 646 с.

9. Чорненка Н. Організація туристичної індустрії / Н. Чорненка. – К.: Атіка, 2006. – 264 с.

10. Щепанская Т. Б. Культура дороги в русской мифоритуальной традиции XIX–XX вв. / Татьяна Борисовна Щепанская. – М.: Индрик, 2003. – 538 с.

References

1. Bauman Z. Ot palomnika k turistu; per. s angl. / Z. Bauman // Sotsiologicheskii zhurnal. – M., 2003. – №4. – S.19–27.
2. Krotov A. V. AvtoSTOPom po Rossii / A. V. Krotov. – M.: Armada-press, 2001. – 416 s.
3. Legenkiy Yu. G. Kulturologiya ornamente / Yu. G. Legenkiy. – Universitet «Ukrayina», 2015. – 288 s.
4. Losev A. F. Problema variativnogo funktsionirovaniya zhivopisnoy obraznosti v hudozhestvennoy literature / A. F. Losev // Literatura i zhivopis. – L.: Nauka, 1982. – S.31–65.
5. Melshior-Bonne S. Istoriya zerkala / Sabin Melshior-Bonne; per. s fr. Yu. M. Rozenberg. – M.: Novoe literaturnoe obozrenie, 2006. – 436 s.
6. Nosov N. Virtualnaya psihologiya / Nikolay Aleksandrovich Nosov. – M.: AGRAF, 2000. – 432 s.
7. Ortega-i-Gasset H. Chto takoe filosofiya? / H. Ortegga-i-Gasset – M.: Nauka, 1991. – 408 s.
8. Hrenov N. A. Zrelischa v epohu vosstaniya mass / N. A. Hrenov. – M.: Nauka, 2006. – 646 s.
9. Chornenka N. Organizatsiya turistichnoi industrii / N. Chornenka. – K.: Atika, 2006. – 264 s.
10. Schepanskaya T. B. Kultura dorogi v russkoy miforitualnoy traditsii XIX–XX st. / Tatyana Borisovna Schepanskaya. – M.: Indrik, 2003. – 538 s.

Klimko I. G., competitor of the Kyiv national university of culture and arts (Ukraine, Kyiv), irina_klimko@mail.ru

Synthesis of arts is a factor in the actualization of the cultural and historical potential of tourism

Synthesis of arts in the wide understanding – is internal, deep synthesis of abilities, trade and work. The synthesis of arts – it certain principle of actualization of cultural and historical potential of tourist activity also. Experience of tradition of trip is in a culture, related to pilgrimage, by tradition asmythological unity of man and way, that acquires other structural signs in tourism. In tourism it is important to find metaphysical sources that bind him to the pilgrimage, define how they are presented in modern technologies of industry. Actuality of determination of the interpretation of culturology of work in the system of tourist activity consist in tourism is in that to reconstruct anthropological, ethic, aesthetic, psychological realities of synthesis of arts in relation to interpretation of tourism as phenomenon of culture creation. Modern synthesis of tourist activity designs practice of pilgrimage, tourism in the context of modern multimedia technologies, as well as vice versa.

Keywords: tourist activity, types of arts, synthesis of arts, pilgrimage, myth.

УДК 111.84:316.647.5

Кузьменко Р. І.,
аспірантка кафедри філософської антропології,
Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
raisa.kuzmenko.kyiv@gmail.com

ДІАЛЕКТИКА ТОЛЕРАНТНОСТІ І ЛЮБОВІ В ЛЮДСЬКОМУ БУТТІ

Проаналізовано взаємозв'язок толерантності й любові в людському бутті. Виявлено, що любов завжди включає в себе толерантність. Доведено, що толерантність і любов виконують функцію гармонізації відносин в людському бутті і націлені на об'єднання суспільства в цілому. Розглянуто ідею толерантності як пошуку шляхів до плідного розвитку людських відносин

і пов'язану з нею ідею любові як вищого прояву толерантності, рушійну та об'єднуючу силу в людському бутті.

Ключові слова: феномен, толерантність, любов, людське буття, гармонізація, прояв, суспільство, відносини, рушійна сила.

Проблема зв'язку толерантності та любові є ключовою не тільки в психології, філософії, а й у філософській антропології. Любов і толерантність, знаходячись в центрі життєвих потреб і інтересів людини, набувають особливої актуальності в наш час, коли світ став різноманітним, глобалізованим. Сучасна людина зіткнулась з різними культурами, релігіями, традиціями, звичаями. Їх відмінності впливають на характер відносин з індивідами, соціальними групами та можуть призводити до виникнення непорозуміння або конфлікту і, навіть, ксенофобії. Людина вступила в складну систему зв'язків, які повинні базуватися на відповідних принципах, вимагаючи певної життєвої поведінки. Тому ми звернулись до понять толерантності і любові, бо саме вони є основою формування відносин між людьми, соціальними групами в усьому суспільстві. Любов як унікальна об'єднуюча сила, яка закладена в людській природі, повинна стати внутрішнім вектором поведінки людини, а толерантність – стратегією і тактикою міжособистісних та суспільних відносин в світі.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що багато вчених приділяли увагу дослідженню феноменів толерантності та любові. Толерантність розглядалась з різних точок зору. Серед вчених, які займалися вивченням проблеми толерантності та розглядали її як тактовність, вбачали в ній згоду в спілкуванні, безконфліктність, можна назвати таких: О. Безпалько, Р. Валітова, Ю. Василькова, В. Жанкелевич, В. Золотухіна, А. Мудрик, О. Сухомлинську, С. Швачко. Вивченню толерантності у сучасному глобальному світі присвячені роботи таких вчених: М. Мчедлова і В. Шаліна. Слід зазначити, що науковці М. Бахтин, М. Бердяєв досліджували толерантність як процес комунікації. Зокрема, М. Бердяєв наголошував на присутності толерантності та любові під час спілкування, підкреслюючи, що толерантність проявляється як ввічливість в комунікації, а духовна любов є вищим проявом взаємовідносин. Ґрунтовними є роботи Б. Анан'єва, О. Асмолова в дослідженні процесу формування комунікативної толерантності. Толерантність як складову культури свідомості розглядають О. Асмолов, А. Кондаков. Вчені Л. Аза, Л. Головатий, Б. Євнух, В. Зорько, О. Майборода, В. Мухтерем, Л. Орбан-Лембрик, А. Петрицький, Т. Сенюшкіна. Соціально-психологічні аспекти толерантності ілюструються у наукових працях О. Асмолова, Г. Бардієр, І. Гріншпуна, О. Клепцової, Л. Солдатової, Л. Шайгеровою Л. Асейкіної, Л. Мітіної.

Щодо проблеми любові, її також досліджували в різних напрямках. Вчені О. Абрамов, В. Бичков, І. Нарський, П. Русло, О. Страхів розглядали любов в соціально-філософському контексті. Р. Апрусян, А. Гусейнов, Т. Кузьміна, Ю. Рюриков присвятили свої дослідження етиці любові. Вчені Ф. Альбероні, Г. Мадін'є, М. Гартман, Е. Левінас, П. Рікер, М. Шелер вивчали любов як феномен людського буття. Серед вчених, які зробили великий внесок в дослідженні феномена любові, слід відзначити українських вчених П. Гуревича, В. Даренського, В. Жулай, С. Крилову,

П. Саух, Н. Хамітова, В. Шинкарука та інших зарубіжних вчених – Р. Апрусян, М. Бердяєва, С. К'єркегора, О. Лоуена, Ж. П. Сартра, В. Солов'йова, Р. Стернберга, Е. Фромма, З. Фрейда, М. Шелера.

Мета статті – проаналізувати діалектику толерантності і любові в людському бутті.

Перед тим, як розглядати поняття толерантності та любові в їх взаємодії, необхідно дати їм визначення. Дуже вдале, на нашу думку, дають визначення толерантності українські вчені-філософи Н. Хамітов та С. Крилова у словнику «Етика та естетика», вказуючи на те, що толерантність є «здатність людини вступати з іншою людиною в плідну комунікацію на основі поваги до її своєрідності та свободи» [1, с. 201]. Для визначення любові звернемось до роботи Е. Фромма «Душа людини. Її здатність до добра і зла», в якій вчений зазначає, що «любов є зв'язок, збереження цілісності особистості, її індивідуальності. Любов – це дієва сила в людині, сила, яка руйнує перешкоду між людиною та її спів-братами, сила, яка об'єднує її з іншими; любов допомагає людині подолати почуття самотності та відчуження і разом з тим дозволяє їй залишатись собою, зберігаючи свою цілісність» [2, с. 121]. Любов – це відчуття повноти особистісного буття та переживання цілісності в поєднанні з іншою особистістю, «миром і абсолютном». Толерантність – є основою любові. Без толерантного відношення не може бути любові, а без любові – толерантності. Вони йдуть поруч: доповнюють одна одну та складають цілісність в бутті: «Лише толерантна людина може дочекатись істинної відповіді від іншої людини, адже вона утворює спів-буття, як глибино спільне буття – результат екзистенційної, внутрішньої комунікації» [1, с. 201–202]. Любов як вищий прояв толерантності збагачує особистість, сприяє її розвитку. Доречно тут навести слова американського вченого М. С. Пека: «Тільки при істинній любові розширюються кордони нашого Я і такими залишаються назавжди» [3, с. 219]. Любов виступає як плідна, конструктивна взаємодія, яка націлена як на актуалізацію того, хто одержує, так і того, хто віддає, зберігаючи кожного індивідуальністю. Е. Фромм наголошує, що природа людини розкривається у здатності любити. Любов, як і справжня комунікація, розкривається у толерантності і відкритості, що проявляються в акті давання та сприйняття потреб іншого. Вчений робить висновок: «Любов припускає у двох людей реакцію саме на невиражені потреби... Є тільки один доказ наявності любові: глибина відносин, життєвість і сила кожного з люблячих: це плід, за яким упізнається любов» [2, с. 54].

Далі хотілося б розглянути зв'язок феномену толерантності з любов'ю, аналізуючи види любові, які пропонує Е. Фромм у своїй роботі «Мистецтво любити». Вчений порівнює любов з мистецтвом. Він вважає, що як і мистецтво, любов складається з теорії та практики. Погоджуйтесь з думкою Е. Фромма, це стосується і толерантності, яка є мистецтвом, яку потрібно розвивати і навчатись на практиці.

Один із видів любові, який розглядає Е. Фромм, – це братерська любов, що є вищим проявом толерантності. Тільки та людина, яка змогла полюбити себе, здатна на любов до Іншого. Братерська любов є фундаментом, на якому тримаються і інші вияви любові. Це дійсно

толерантна любов, в її основі лежить доброзичливе ставлення до ближнього, яким би він не був. Перш за все тому, що це людина з такими ж цінностями, які є у тебе, незалежно від того, де вона живе, які у неї здібності, наскільки вона талановита, який у неї матеріальний статок. Е. Фромм пише, що в «основі братерської любові досягається переживання з'єднання з усіма людьми, людської солідарності, людської єдності. В основі братерської любові лежить переживання того, що ми всі – єдине. Різниця в розумових здібностях зневажливо мала в порівнянні зі спільністю людської суті, однаково властивій всім людям» [2, с. 135]. Братерська любов розкриває всю суть толерантності, адже вона проявляється не тільки до батьків, дітей чи родичів, вона передбачає любов до людини взагалі як до *homo sapiens*, яка ґрунтується на безкорисливості, не ставить перед собою прагматичні цілі. Е. Фромм пише: «І тільки в любові до тих, хто не служить ніякій цілі, любов починає розкриватись» [2, с. 135].

Тепер звернемось до материнської любові, проявом якої передусім є піклування. Е. Фромм пише: «любов є діяльна заклопотаність, зацікавленість в житті і благополуччі того, кого ми любимо» [2, с. 124]. Материнська любов є такою, яку вперше відчуває людина, на яку ніщо не може вплинути, що порівнюється з блаженством, покоем, з любов'ю, яку не потрібно заслужувати, вона є природною. Така любов допомагає людині пізнавати світ у всьому його різноманітті. Ця любов не може бути без толерантності, – толерантності, що націлене на гармонію зі світом, на любов до життя. Материнська любов не є плідною без толерантності, вона еґоїстична. Толерантність не дає розвиватись еґоїзму, вона сприяє вдосконаленню особистості, навчає поваги до людини, цінуванню її свободи. Материнська любов є той фундамент, на якому породжується і будується власна любов дитини, яка з еґоцентричного почуття переростає в любов, коли особистість усвідомлює, що любити та бути коханими є однаково важливим, і це є визволенням від ізоляції, це нове почуття єднання в бутті.

Враховуючи, що толерантність проявляється не лише в материнській любові, але і в батьківській, розглянемо батьківську любов, яка, як і материнська любов, складає основу родинної толерантної любові.

Батьківська любов є іншою. Якщо материнська любов є природною, то батьківська любов є прагматичною, вона має розумний, практичний характер. Певною мірою це любов повчальна. Своєю любов'ю батько навчає дитину пізнавати людське буття, намагається через любов продовжити свої наміри та втілити свої ідеї на вищому рівні, ніж він сам досягнув. Батьківську любов необхідно заслужувати. Батько відноситься доброзичливо, якщо дитина поводить себе так, як бажає він, виправдує його очікування: «я люблю тебе, тому що ти виправдуєш мої сподівання, мої надії, тому, що ти схожий на мене» [2, с. 132]. Батьківська любов, хоча й залежить від зовнішніх проявів поведінки дитини, вона є завжди толерантною, націленою на взаєморозуміння, на гармонізацію відносин з дитиною.

Продовжуючи аналіз діалектики толерантності і любові, доречним є звернення до еротичної любові. Еротична любов, за висловом Е. Фромма, є винятковою.

«Еротична любов виняткова, це любов до всього людства, до всього живого в особі однієї людини» [2, с. 139]. Кожна людина являє собою індивідуальність. Головне в любові, що дві індивідуальності з'єднуються в одне ціле, яке не заперечує, а підсилює неповторність, унікальність кожного з них. «Ми все – Одне, і тим більше кожний з нас – неповторна, унікальна сутність» [2, с. 139]. Еротична любов є щось більш відкрите та універсальне, ніж любов до себе. Однак вона може виникати лише на основі любові до себе. Людина, яка не відчула любові до себе, не здатна до такого особистісного напруження, як любов до іншого. Як зазначає український науковець С. Крилова: «В вищих своїх проявах еротична любов є зрілою любов'ю та виступає як любов–цілісність, або любов–андроґінізм» [4, с. 30]. В цьому випадку еротична любов є проявом зрілої толерантності. Справжньої еротичної любові без зрілої толерантності немає, – тієї толерантності, що супроводжується щирістю, відвертістю, глибинним розумінням як своєї суті, так і суті іншої людини, залишаючись собою, зберігаючи свою цілісність. Завдяки толерантним відносинам в еротичній любові, людина залишається індивідуальністю, збагачуючись духовно та стимулюючи особистісне зростання, як своє, так і Іншого. Дуже вдало, на нашу думку, уточнюють це твердження слова іспанського філософа Хосе Ортеґи–і–Гассета: «Іншого любиш рівно стільки, скільки залишаєшся собою, намагаєшся стати іншим, злитися з його існуванням, наяву відчуваючи нероздільність, єдність буття іншого» [5, с. 407]. Еротична любов як співтворча цілісність двох є необхідним етапом розвитку людини, яка веде до справжньої любові–аґапе – любові до ближніх, країн, світу, всього суцього. О. Ф. Лосев писав, що «істинний ерос... з'єднує спочатку дві душі, а потім все людство для всесвітньої єдності...» [6, с. 207].

А тепер розглянемо феномен толерантності в такому прояві любові, як любов до себе, яка є основою любові до ближнього. Любов до себе є любов'ю–благодійником як до себе, так і до ближнього, вона пов'язана з любов'ю до всіх інших. Любити себе по–справжньому – це найвищий прояв любові. Ця любов є зріла, де людина проявляє толерантність до себе та оточуючих. Це любов, яка є «проявом плідного начала; вона передбачає піклування, повагу, відповідальність і знання... це активне бажання розвитку і щастя люблячій людині» [2, с. 141]. Еріх Фромм наводить слова Мейстера Екхарта: «Якщо ти любиш себе, ти любиш кожного іншого так само, як і себе. Якщо ж ти любиш іншого менше, ніж себе, то тобі не вдається любити себе по–справжньому, але якщо ти любиш всіх в рівній мірі, включаючи і себе, ти любиш їх як одну особистість, а ця особистість і є Бог, і людина. Отже, величний і праведний той, хто, люблячи себе, любить також усіх інших» [2, с. 143]. Перш за все, толерантність є проявом любові до себе. Тільки навчившись любити себе, ти зможеш бути толерантним до Іншого і, врешті, любити Іншого. «Люби свого ближнього, як самого себе» (Матв. 22:39). В ній вбачається плідний прояв взаємодії з ближнім на основі поваги, розуміння, відповідальності та бажання добра.

Справжня любов до себе є повною протилежністю еґоїзму. Еґоїст не здатний любити, бо цілком

зосереджений на собі, на своїй особистості, є рабом самого себе, толерантного прояву до інших не проявляє, зацікавлений тільки в тому, щоб отримувати, а не давати. Для нього моральна норма «краще давати, ніж отримувати» означає «краще терпіти позбавлення, ніж відчувати радість» [2, с. 122]. Ось чому не егоїстична, а правдива любов спричиняє велику зміну в людині, робить її толерантною до кожного, збагачує відносини, розкриває її цінності та робить здатною до виконання різних видів добра.

На завершення аналізу зв'язку толерантності та любові виникає необхідність розглянути любов до Бога, що за визначенням турецького вченого М. Фетхуллага Гюлена є «основа всього сущого, найчистіше джерело всіх проявів любові на світі» [6, с. 37].

Любов до Бога, як і до всіх інших, виникає в необхідності подолання відчуження та досягненні єднання. Любов до Бога є дія-переживання єдності з Богом, яка проходить етапи розвитку. Дуже вдало, на нашу думку, показана любов до Бога у Е. Фромма. Проводячи паралель між любов'ю до Бога та любов'ю до батьків, вчений показує еволюцію від незрілої до зрілої любові до Бога. Початок любові зароджується тоді, коли дитина відчуває материнську любов, яка допомагає їй пізнавати людське буття. Пізніше додається прояв батьківської любові, яка дитину націлює, керує нею в світі. В кінцевому результаті, коли дитина стає зрілою, коли вже актуалізувалась і материнська, і батьківська любов, яка є як теоретичною, так і практичною основою, вона здатна вже до зрілої любові до Бога. «Від початкової любові до Бога як безпорадної прихильності до Богині-Матері, через слухняну прихильність до Бога-Отця – до стану зрілості, коли Бог перестає бути зовнішньою силою, коли людина проникає принципами любові, коли вона стає єдиною з Богом» [2, с. 152]. Е. Фромм робить висновок, що любов до Бога і батьків відділити не можливо, акцентуючи увагу на тому, що «природа любові до Бога відповідає природі любові до людини» [2, с. 152]. В давньогрецькій культурі ця любов отримала назву «агапе», любов, яка спрямована на віддавання, дарування без розрахунків. Любов (грец. агапе, в значенні глибокого духовного милосердя, доброти, співчуття) – вона є найближчим до толерантності та найвищим її проявом. Це любов, яка творить добро, перемагає зло, лікує та втішає. Толерантність в любові до Бога не дає їй можливості призвести до релігійного фанатизму, що породжує глибинну соціальну ворожнечу, сприяє можливості взаєморозуміння, веде до соціального партнерства, на основі чого існує відкрите, демократичне суспільство.

Любов дозволяє будувати кращий світ, гуманізує міжлюдські стосунки, піднімає їх на вищий рівень, вшановує гідність кожної людини. Така любов несе мир з собою. Той, хто любить, перебуває в стані благодаті, миру душі, не провокує негативних конфліктів між людьми та є прикладом толерантного ставлення до всіх.

Таким чином, розглянувши феномени толерантності та любові і їх діалектичний зв'язок в різних видах та проявах, ми можемо зробити висновок, що основу людського буття складають саме толерантність та любов у своїй єдності та цілісності.

Любов є джерелом натхнення, це здатність розуміти та пробачати. Толерантність – здатність приймати свободу людини та її розвиток. У своїй єдності толерантність і любов виконують функцію гармонізації відносин в людському бутті і націлені на об'єднання суспільства в цілому.

Список використаних джерел

1. Хамитов Н. Этика и Эстетика. Словарь ключевых терминов / Н. Хамитов, С. Крылова, С. Минева. – К.: КНТ, 2009. – 329 с.
2. Фромм Э. Душа человека / Э. Фромм. – М.: Республика, 1992. – 430 с.
3. Пек М. С. Непроторенная дорога. Новая психология любви, традиционных ценностей и духовного роста / М. С. Пек. – К.: «София», 1999.
4. Крылова С. А. Ипостаси любви та проблема теоретичного і практичного синтезу філософської антропології, психоаналізу і арт-терапії / С. А. Крылова // Збірник наукових праць III Міжнародної науково-практичної конференції «Філософська антропологія, психоаналіз і арт-терапія: перспективність взаємодії підхід філософської антропології як метаантропології» (30–31 березня 2016 р. м. Київ) / Укладачі: Н. В. Хамітов, С. А. Крылова. – К.: Інтерсервіс, 2016. – С.28–36.
5. Ортега-и-Гассет Х. Этюды о любви / Х. Ортега-и-Гассет // Х. Ортега-и-Гассет. Эстетика. Философия. Критика. – М., 1991. – С.406–407.
6. Лосев А. Ф. Эрос у Платона. Бытие. Имя. Космос / А. Ф. Лосев. – М.: Мысль, 1993. – 958 с.
7. Гюлен Ф. М. Диалог і толерантність / М. Ф. Гюлен. – К.: Вид-во Жупанського, 2012. – 376 с.

References

1. Hamitov N. Jetika i Jestetika. Slovar' ključevyh terminov / N. Hamitov, S. Krylova, S. Mineva. – K.: KNT, 2009. – 329 s.
2. Fromm Je. Dusha cheloveka / Je. Fromm. – M.: Respublika, 1992. – 430 s.
3. Pek M. S. Neprotorennaja doroga. Novaja psihologija ljubvi, tradicionnyh cennostej i duhovnogo rosta / M. S. Pek. – K.: «Sofija», 1999.
4. Krylova S. A. Ipostasi ljubovi ta problema teoretichnogo i praktichnogo syntezu filosofsk'koi antropologii', psyhoanalizu i art-terapii' / S. A. Krylova // Zbirnyk naukovykh prac' III Mizhnarodnoi' naukovо-praktychnoi' konferencii' «Filosofs'ka antropologija, psyhoanaliz i art-terapija: perspektivnist' vzajemodii' pidhid filosofsk'koi antropologii' jak metaantropologii'» (30–31 bereznja 2016 r. m. Kyi'v) / Ukladachi: N. V. Hamitov, S. A. Krylova. – K.: Interservis, 2016. – S.28–36.
5. Ortega-i-Gasset H. Jetjudy o ljubvi / H. Ortega-i-Gasset // H. Ortega-i-Gasset. Jestetika. Filosofija. Kritika. – M., 1991. – S.406–407.
6. Losev A. F. Jeros u Platona. Bytie. Imja. Kosmos / A. F. Losev. – M.: Mysl', 1993. – 958 s.
7. Gjulen F. M. Dialog i tolerantnist' / M. F. Gjulen. – K.: Vyd-vo Zhupans'kogo, 2012. – 376 s.

Kuzmenko R. I., postgraduate student, department of Philosophical Anthropology at Kyiv National Dragomanov Pedagogical University (Ukraine, Kyiv), raisa.kuzmenko.kiev@gmail.com

Dialectics of tolerance and love in human being

Interconnection and interaction of tolerance and love in human being were analyzed in the article. It was found that tolerance with its manifestation was always present in love to varying degree. It was proved that tolerance and love performed the function of harmonization of relations in human being and their aim was to unite the society and mankind as a whole. The idea of tolerance is considered as a search for ways to profitable development of human relations and the associated idea of love as the highest manifestation of tolerance which is motive and uniting force in human being.

Keywords: phenomenon, tolerance, love, human being, harmonization, manifestation, society, relations, motive force.

* * *